

## הערות לנושא ישיבת ועדת ההזנה שהתקיימה ביום 12.1.76

ברצוני להוסיף מספר הערות לנושא הדיון, שנערך בוועדת ההזנה.

אנחנו טיפלנו בנושא הזנת מעלי-גירה בשני מישורים: הכלכלי-לאומי והכלכלי-ענפי, שאינם הולכים בהכרח בקו אחד.

כמדריכים בשדה, אנו צריכים ליעץ למשקים המודרכים על-ידינו, מהי הדרך הטובה ביותר לניצול משאביהם בתנאים הכלכליים השוררים באותה תקופה. כלומר איננו מביאים בחשבון בחישובים אלה את האספקט הכלכלי-לאומי, אלא משתדלים להוביל את המשק הבודד לריווחיות אופטימלית. אם אנו רוצים לטפל במישור הכלכלי-לאומי, הבעיות נראות אחרת, ועלינו לחפש את נקודת המפגש בין המועיל לכלל ולפרט.

הנחת היסוד היא, שמים וקרקע יוקצו בעיקר לגידולי ייצוא ומונעי ייבוא, ואני מבין, שזהו צו השעה. עלינו לנצל על כן את כל חמרי המזון הגסים, שנשארים אחרי תהליך העיבוד התעשייתי או הייצוא.

אינני חושב, שצריך לוותר על השחת משדות הבעל, מכיון שלפי תפיסתי החקלאית המחזור המונוקולטורי בפלחה לא יכול להימשך זמן רב. הוא יביא לדלדול הקרקע בחמרים אורגניים, בייחוד כאשר מדשנים בכמויות גדולות של דשן כימי, הממריץ את ניצול החומר האורגני בקרקע עד לאפיסת כוחה. אם כן יש להמליץ על הפעולות הבאות:

1. זיבול אדמות שלחין ובעל בזבל אורגני כדי להקטין את מנות הדשן וליצא את הדשן העודף;

2. להחזיר את השחת למחזור הזרעים הקבוע ולנסות לטפח זני קטניות בעלי יכולי שחת יותר גבוהים.

באופן זה נוכל לספק למעלי-גירה מזון גס

באיכות טובה ואת יתר המזון הגס נקבל משאריות גידולי-תעשייה שונים ומהמרעה הטבעי. ניתן להכין תחמיצים מתירס לתעשייה, מעלוות סלק סוכר, מסחיט רטוב, מחמרים מעורבים כמו זבל עופות + קליפות הדר, קליפות הדר + קש וגפת בירה + קש. כמו-כן צריך להשקיע יותר במחקר על מנת לשפר את חמרי המזון הבלתי-קונבנציונליים ולהעלות את רמתם האנרגטית בכדי להפחית את צריכת גרעיני המספוא המיובאים. אפשר גם ליבש חמרים, כגון שומר השקד, בחום השמש ובהשקעת עבודה מינימלית מבלי להזיק לאנרגיה יקרה. צריך לחשוב שוב על ייצור גרעיני תירס בשלחין או בשלחין חלקי. אפשר להגיע במשך שנה לייצור של 2 טון גרעינים לדונם ולעוד גידול חרפי (שחת-ירק).

דרושה הקמתה של רשות על-ענפית, אשר תכוון את המחקר ותארגן את אספקת המזונות לבעלי החיים ותפקח על מחיר חמרי הגלם בהתאם לערכם האנרגטי ובהתחשב בערכם המשקי.

המסחר בחמרי מזון לבעלי-חיים צריך להיות בידי סוחרים מאושרים בלבד, כפי שהמצב בחלקי חילוף למכוניות, והרשות לאספקה, ביחד עם משרד המסחר והתעשייה, יקבעו תקנים מוסמכים לכל חמרי המזון בשוק, והיחידה לפיקוח על טיב המספוא תפקח על איכותם.

הרשות לאספקה תהיה מורכבת מאנשי משרד החקלאות, משרד המסחר והתעשייה, אנשי הארגונים המקצועיים וארגוני הקניות, הסוחרים המאושרים, אנשי מכוני התערוכת ועוד. רשות זו תקבע מהם החמרים המותרים לשימוש בתערובות המזון המרוכז ואיזה חמרים יוצעו להאבסה ישירה במשק בלי עיבוד מוקדם ומייקר.

אליהו אסנהיים

לשכת ההדרכה, עפולה